

БӨЛІМ: ЖАҢАЛЫҚТАР

2026 жылы бәрі өзгереді ме? Халықтың өміріне тікелей әсер ететін жаңа заңдар мен жаңалықтар

ЖАРИЯЛАНДЫ
28.12.2025СІЛТЕМЕ
<https://bilimger.kz/186239/>

Сурет 1. 2026 жылы бәрі өзгереді ме? Халықтың өміріне тікелей әсер ететін жаңа заңдар мен жаңалықтар

Қазақстан 2026 жылды үлкен өзгерістермен қарсы алғалы отыр. Жаңа салық жүйесі, өсетін жәрдемақылар мен зейнетақы, денсаулық сақтау мен жұмыс тәртібіндегі елеулі жаңалықтар – мұның бәрі әрбір қазақстандықтың өміріне тікелей әсер етеді. Бұл мақалада ең басты 2026 жылғы нақты өзгерістерді қарапайым әрі түсінікті тілмен талдап шығамыз.

Фото: canva.com

САЛЫҚ ӨСЕДІ, БІРАҚ ӘДІЛЕТТІЛІКKE ҰМТЫЛЫС БАР

2026 жылдан бастап елімізде салық жүйесі түбегейлі өзгереді. Ең басты жаңалық – қосылған құн салығы (ҚҚС) 12%-дан 16%-ға өседі. Бұл азық-түлік, қызмет көрсету мен кейбір тауарлар бағасының өсуіне әсер етуі мүмкін. Дегенмен, әлеуметтік маңызы бар тауарлар үшін ҚҚС мөлшері төмен болып қалады. Мемлекет бұл салық түсімдерін халықтың игілігіне – денсаулық сақтау, білім беру және жол инфрақұрылымына бағыттауды жоспарлап отыр.

Жеке табыс салығы енді әділдікке жақындайды: кім көп табады – көбірек төлейді. Жылдық табысы 33,5 млн теңгеге дейінгі азаматтар бұрынғыдай 10% төлейді. Ал одан жоғары табыс иелері 15% мөлшерлеме төлейді. Бұл өзгеріс қоғамдағы әлеуметтік теңдікті қамтамасыз етуге бағытталған.

ҚОЛМА-ҚОЛСЫЗ АУДАРЫМ ЖАСАЙСЫЗ БА? ЕНДІ САҚ БОЛЫҢЫЗ

Каспі, Налуқ және басқа да қосымшалар арқылы ақша алып үйренгендер үшін жаңа ереже күшіне енеді. Егер шотыңызға қатарынан үш ай бойы әр айда 100-ден көп адам ақша аударып, жалпы сома 1 миллион теңгеден асса, бұл әрекет кәсіпкерлік белгісі ретінде саналып, салық органдары тарапынан бақылауға алынады. Демек, үйде отырып онлайн сауда жасайтын, курьерлік қызмет атқаратын немесе репетиторлықпен айналысатындар тіркеліп, заңды түрде жұмыс істеуі қажет. Әйтпесе салықтық айыппұл мен тексеріс қаупі бар.

ПАСПОРТ ПЕН КУӘЛІК – ТЕГІН, БІРАҚ БІР ШАРТПЕН

2026 жылдан бастап жеке куәлікті алғаш рет алған немесе мерзімі біткен жағдайда жаңартқан азаматтар үшін бұл құжат тегін беріледі. Бұл әсіресе жастар мен зейнеткерлер үшін жағымды жаңалық. Алайда, құжатты жоғалтып ала бергендер үшін талап қатаң: егер бір жыл ішінде екі рет жоғалтсаңыз, үшіншісінде 1 АЕК көлемінде айыппұл төлеуге тура келеді. Бұл тәртіп құжатқа ұқыпты қарауға үндейді. Сондай-ақ, куәлікті онлайн рәсімдеу процесі жеңілдейді – eGov арқылы өтініш беруге болады.

ЖӘРДЕМАҚЫ МЕН ЗЕЙНЕТАҚЫ ӨСЕДІ

Жаңа жылдан бастап барлық зейнетақы түрлері мен жәрдемақылар 10%-ға артады. Мысалы, ең төменгі зейнетақы 69 049 теңгеге жетеді. Бұл – күнделікті азық-түлік, коммуналдық төлемдер мен дәрі-дәрмек бағасының өсуіне сай бейімделген қадам. Сонымен қатар, көпбалалы аналар мен мүгедектігі бар жандарға төленетін жәрдемақылар да өседі. Жаңа мөлшерлеме баланың санына қарай көбейеді. Үкіметтің жоспары – әлеуметтік осал топтарды нақты қолдау арқылы өмір сапасын жақсарту.

МЕДИЦИНАЛЫҚ САҚТАНДЫРУДА ЖЕҢІЛДІК КӨП

МӘМС жүйесіне 5 жыл бойы тұрақты қатысып келген азаматтар үшін жақсы жаңалық: егер уақытша табыссыз қалып, жарна төлеу мүмкіндігі болмаса, сақтандыру мәртебесі 6 ай бойы сақталады. Бұл әсіресе фрилансерлер мен маусымдық жұмыс істейтіндерге үлкен жеңілдік. Қант диабетімен ауыратындар үшін арнайы медициналық қызметтер – тексерулер мен емдеулер – тегін болмақ. Сонымен қатар, скрининг пен анализдер тегін қызметке кіреді. Денсаулыққа мән берілетін бұл саясат әрбір азаматқа пайдалы.

ЗЕЙНЕТАҚЫ ЖИНАҒЫН АЛУ ҚИЫНДАЙ ТҮСЕДІ

Көпшілік үшін тиімді болған «жеткіліктілік шегімен» зейнетақы жинағын пайдалану ережесі өзгереді. 2026 жылдан бастап бұл шек орта есеппен 10%-ға өседі. Яғни, жинақтың жеткілікті деңгейіне жету қиындай түседі. Мысалы, 30 жастағы азаматқа зейнетақы жинағын мерзімінен бұрын алу үшін шамамен 5,12 млн теңге қажет болады. Бұл – зейнетақы жүйесінің ұзақмерзімді тұрақтылығын қамтамасыз етуге бағытталған шара. Жаңа ереже әсіресе жастар мен орта жастағы азаматтар үшін маңызды.

ЭКОНОМИКА ӨСЕДІ, БІРАҚ БАҒА ДА ҚЫМБАТТАЙДЫ

Үкімет алдағы жылы экономикалық өсім 5,4%-ды құрайды деп болжап отыр. Бұл жақсы жаңалық. Бірақ сонымен қатар инфляция деңгейі де 9,5–12,5% аралығында сақталады. Яғни, бағаның өсуі жалғасады. Электр энергиясы, жанармай және қызмет

көрсету салаларындағы тарифтердің көтерілуі мүмкін. Мемлекет бұл өсімді бақылауда ұстауға уәде беріп отыр, бірақ азаматтарға қаржылық тәртіп пен жоспарлау маңызды бола түседі. Қарапайым отбасы үшін бұл – күнделікті бюджетті мұқият бақылаудың маңызы арта түседі деген сөз.

ТЕҢГЕ БАҒАМЫ: 600-ГЕ ЖУЫҚТАУЫ МҮМКІН

Ұлттық валютаның орташа бағамы 545–550 теңге болады деп күтілуде. Алайда сарапшылар мұнай бағасының құлдырауына немесе геосаяси өзгерістерге байланысты доллар бағасы 600 теңгеге жетуі мүмкін екенін жоққа шығармайды. Бұл сырттан келетін тауарлардың бағасын өсіруі ықтимал. Демек, отандық өнімге деген сұраныс артып, жергілікті нарық үшін жаңа мүмкіндік тууы мүмкін. Сонымен қатар, несие мен ипотека төлемдері де осы бағамға байланысты өзгереді.

ТЕЛЕФОН, ИНТЕРНЕТ, КОММУНАЛДЫҚ ҚЫЗМЕТ: ТАРИФТЕРДЕ ӨЗГЕРІС БОЛАДЫ

2026 жылы цифрлық инфрақұрылым мен энергетика саласындағы тарифтер жаңарады. Мысалы, кейбір өңірлерде **интернет пен байланыс бағасы сәл көтерілуі мүмкін**, себебі 5G енгізу және инфрақұрылымды жаңарту шығындары тарифке қосылады. **Коммуналдық қызмет тарифтері** де жылдық инфляцияға байланысты біртіндеп көтерілуі мүмкін. Электр энергиясы, су, жылу бағасы облыстарда әртүрлі көтеріледі, бірақ бұл ретте халықтың әлеуметтік әлсіз топтары үшін өтемақы қарастырылады. Сондықтан тұрғындарға үнемшілдік пен тиімді пайдалану мәдениетін қалыптастыру маңызды болады.

ЖАҢА ЕРЕЖЕГЕ ДАЙЫНСЫЗ БА?

2026 жылы елімізде болатын бұл өзгерістер тек заңдардағы жаңару емес, халықтың күнделікті өміріне әсер ететін нақты реформалар. Салықтан бастап емделуге, байланыс пен зейнетақыға дейін – бәрінде жаңа тәртіп. Ендеше, дайын болыңыз: жаңа жыл – жаңа ереже, жаңа мүмкіндік! Қазірден бастап жоспар құрып, жеке бюджетіңізді бейімдеп үйреніңіз – бұл 2026 жылда өзін ақтайды.

ҚМ АА Куәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.